

JODO KIEKIO KAITA SVEIKŲ IR SERGANČIŲ KARVIŲ KRAUJO SERUME

Vytautas Špakauskas^{1,2}, Irena Klimienė¹, Vaida Laukytė², Gintaras Daunoras², Modestas Ružauskas¹, Marius Virgailis¹

¹Lietuvos veterinarijos akademijos Veterinarijos institutas, Instituto g. 2, LT-4230, Kaišiadorys; tel. (8~346) 6 06 92; el. paštas: vspakauskas@yahoo.de

²Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, LT-3022 Kaunas

Santrauka. Jodas yra būtinas mikroelementas žmonėms ir gyvūnams. Daugiau kaip 95 proc. viso jodo kaupiasi skydliaukėje. Skirtingo amžiaus, fiziologinės būklės, sveikatingumo 64 karvių ir telyčių kraujo serume ištirta jodo kiekio kaita. Jodo kiekis kraujo serume nustatytas indukuotos plazmos masių spektrometrijos (ICP-MC) metodu, induktyviai sužadinamos plazmos didelės skiriamosios gebos masių spektrometru „Element“ (ThermoFinnigan AB). Skydliaukės hormonų tiroksino (T₄) ir trijodtironino (T₃) koncentraciją kraujo serume LVA Veterinarijos institute nustatė imunofermentiniu metodu (ELISA) su „Human GmbH“ rinkiniais hormonams.

Jodo kiekis kraujo serume kito nuo 40 iki 110 µg/l. Atlikti tyrimai rodo, kad kraujo bandiniuose jodo buvo mažiau nei rekomenduojama. Apsiveršdavusių karvių kraujo serume jodo buvo patikimai mažiau ($p < 0,05$), nei užtrūkusių karvių serume. Patikimai sumažėjęs jo kiekis (iki 72,2–85,9 µg/l) nustatytas 1–10 laktacijos dieną. Pareze sergančių karvių kraujo serume, palyginti su sveikomis, jodo buvo patikimai mažiau ($56,2 \pm 12,79$ µg/l).

Produktyvių karvių kraujo serume jodo rasta mažiau nei mažiau produktyvių. Nustatyta nežymi neigiama paros primilžio ir jodo koreliacija. Vyresnių karvių kraujo serume jodo buvo daugiau nei jaunesnių karvių ir telyčių. Jodo patikimai sumažėjo (iki $95,8 \pm 7,25$ µg/l) vasarą. Mikroelementas iš riebalinių preparatų gerai rezorbuojasi per odą, todėl iki 80 proc. jo padaugėja piene.

Raktažodžiai: karvės, kraujo serumas, jodas.